

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Beknopte natuurtoets Zonnepark De Horst, Epe

projectnummer: 092.28.50.00.00

Onderwerp: Ecologische inventarisatie zonnepark Oenerweg Epe

Datum: 04-02-2021

Inleiding

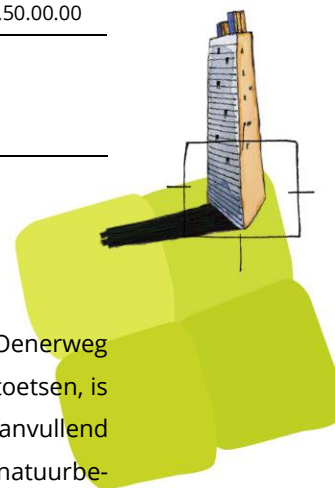
KADER

In verband met het plan voor de aanleg van een zonnepark op een aantal percelen aan de Oenerweg te Epe wordt een ruimtelijke procedure doorlopen. Om de uitvoerbaarheid van dit plan te toetsen, is een ecologische inventarisatie uitgevoerd. Het doel van het onderzoek is om na te gaan of aanvullend onderzoek ten aanzien van beschermde soorten of gebieden in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied ten behoeve van de inventarisatie op 19 november 2019 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden waren: half bewolkt, droog, circa 8°C en een zwakke wind. In 2021 is op basis van nagekomen informatie met betrekking tot het GO en de rapportage geactualiseerd.

PLANGEBIED EN PLANNEN

Het plangebied ligt ten oosten van Epe en betreft de agrarische percelen tussen de A50 in het westen, het Apeldoorns kanaal en de Grift in het oosten, het erf van Oenerweg 46 en 48 in het noorden en de Drachterweg in het zuiden (zie figuur 1). Het plangebied bestaat uit agrarisch beheerde graslandpercelen die van elkaar worden gescheiden door enkele smalle kavelsloten. Het grasland werd tijdens het veldbezoek begraasd door schapen. Buiten de winterperiode wordt het grasland ook begraasd door koeien. De oostrand wordt begrensd door de Grift, een vrij smalle watergang met langzaam stromend water. Van noord naar zuid wordt het plangebied doorkruist door een landbouwweg. Ongeveer in het midden van het plangebied staat een solitaire eik. De overige opgaande beplanting is gesitueerd om het plangebied. Zo zijn tussen het kanaal en de Grift en langs de Drachterweg een houtsingel en beukenlaan aanwezig. Ten oosten van het erf van Oenerweg 46 is net buiten het plangebied een klein bosgebied aanwezig.

Het plan bestaat uit de plaatsing van zonnepanelen. Hierbij wordt vegetatie verwijderd en grond vergraven. Bij uitvoering van het plan wordt geen opgaande beplanting gekapt. Zo blijft de solitaire eik in

het midden van het plangebied behouden. Ook worden de landbouwweg en de bestaande kavelsloten ingepast in het zonnepark. Het zonnepark wordt landschappelijk ingepast, waarbij ook opgaande beplanting is voorzien.

Figuur 1. Globale begrenzing van het zonnepark (rode lijn) (bron kaartondergrond: www.ruimtelijkeplannen.nl)

Impressie van het plangebied met op de eerste foto de solitaire eik en kavelsloot en op de tweede foto de boerderij van Oenerweg 46 en het aangrenzende bos (19 november 2019).

Soortbescherming

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1-3.4);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5-3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb art. 3.10-3.11).

Van deze laatst genoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb art. 3.11). Voor de soorten op deze lijst geldt een vrijstelling van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid van de Wnb.

INVENTARISATIE

Uit het raadplegen van de Nationale Database Flora en Fauna¹ (NDFF) via Quickscanhulp.nl² (© NDFF - quickscanhulp.nl 13-11-2019 14:40:02) blijkt dat binnen een straal van een kilometer rond het plangebied een groot aantal beschermde diersoorten bekend zijn. Het gaat hierbij voornamelijk om amfibieën en reptielen, zoogdieren en vogels met jaarrond beschermde nesten. Daarnaast zijn een enkele beschermde insectensoort en vissoort uit de directe omgeving bekend. Een groot deel van de soorten is gezien de inrichting niet in het plangebied te verwachten. In onderstaande tekst worden de relevante soorten behandeld.

Het plangebied inclusief de oevers van de kavelsloten bestaat uit grasland met soorten als Engels raaigras, veldbeemdgras, vogelmuur, herderstasje en kruipende boterbloem. De aangetroffen plantensoorten duiden op zeer voedselrijke omstandigheden. De opgaande beplanting om het plangebied bestaat voornamelijk uit zomereik, ruwe berk, beuk en zwarte els.

Uit de omgeving van het plangebied (0-1 km) zijn geen beschermde plantensoorten bekend (Quickscanhulp.nl). Beschermde plantensoorten zijn gezien de aangetroffen vegetatie en de voedselrijkdom niet in het plangebied te verwachten.

¹ Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). De NDFF is de meeste complete natuurdatabank van Nederland. De NDFF geeft informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren en bevat uitsluitend gevalideerde gegevens.

² Quickscanhulp.nl is een online applicatie waarmee een afgeleide van data uit de NDFF wordt weergegeven. Het is daarmee een hulpmiddel voor ervaren ecologen om te bepalen of een beschermde soort wel of niet in het plangebied kan voorkomen. Quickscanhulp.nl geeft aan op welke afstand waarnemingen van beschermde soorten in relatie tot het plangebied zijn aangetroffen. Voor Quickscanhulp.nl worden alleen gevalideerde waarnemingen gebruikt.

Doordat bebouwing ontbreekt, kunnen verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuissoorten uitgesloten worden. In de solitaire boom in het plangebied zijn geen voor vleermuizen geschikte ruimtes, zoals holtes of loszittende schors aangetroffen. Wel kunnen in de bebouwing en opgaande beplanting om het plangebied vleermuisverblijfplaatsen aanwezig zijn. Zo zijn in het bos ten oosten van de Oenerweg 46 en in de beuken langs de Drachterweg voor vleermuizen geschikte holtes en spleten aanwezig. Het plangebied kan daardoor onderdeel vormen van het foerageergebied van vleermuizen. Te verwachten zijn vooral soorten die in open gebieden kunnen foerageren, zoals gewone dwergvleermuis en laatvlieger (Quickscanhulp.nl). De randen van de opgaande beplanting net buiten het plangebied kunnen onderdeel vormen van een belangrijke vliegroute van vleermuizen.

Nesten van vogels van jaarrond beschermde nesten die op of in gebouwen broeden kunnen worden uitgesloten. In de solitaire boom in het plangebied is ook geen nest aangetroffen van vogels met jaarrond beschermde nesten. Het plangebied kan een klein onderdeel vormen van het foerageergebied van soorten als buizerd, kerkuil en roek. Zo foerageerden twee buizerds aan de uiterste noordwestrand van het plangebied.

Er is maar een kleine kans dat weidevogels in het plangebied tot broeden komen door de verstoring die uitgaat van de A50 en de opgaande beplanting en bebouwing om het plangebied. Hooguit kan een minder verstoringgevoelige soort als scholekster tot broeden komen. In en langs de Grift en in de opgaande beplanting om het plangebied kunnen daarnaast algemene vogels als houtduif, vink, merel en wilde eend tot broeden komen. De nesten van deze soorten zijn niet jaarrond beschermd.

Het plangebied vormt geschikt biotoop voor een aantal algemene grondgebonden zoogdiersoorten, zoals de uit de direct omgeving bekende huisspitsmuis, veldmuis en haas (Quickscanhulp.nl). Voor deze algemene soorten geldt in de provincie Gelderland een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Uit de directe omgeving van het plangebied zijn ook verschillende niet-vrijgestelde grondgebonden zoogdiersoorten bekend, te weten eekhoorn, boommarter, steenmarter, bunzing, wezel, das, bever en wild zwijn (Quickscanhulp.nl). In het bosje ten zuiden van het plangebied, tussen de Drachterweg en A50 is een bewoonde dassenburcht aanwezig³. Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen aangetroffen van foeragerende dassen, maar het grasland is wel geschikt voor das om te foerageren.

Verblijfplaatsen van de overige soorten kunnen op voorhand uitgesloten worden door het ontbreken van geschikt biotoop in de vorm van bebouwing, bosschages of houtsingels, ruigtes en grotere wateren. Ook zijn in het plangebied geen sporen waargenomen die duiden op de aanwezigheid van één

³ Onderzoek van Das & Boom in 2019

van deze soorten. Wel is tijdens het veldbezoek een eekhoornnest waargenomen in het bos ten oosten van Oenerweg 46. Het plangebied vormt voor deze soort echter geen geschikt foerageergebied. Hooguit kunnen soorten als steenmarter en wezel af en toe foerageren in het plangebied, maar het begraasde grasland zonder enige dekking vormt hooguit marginaal geschikt foerageergebied voor deze soorten.

In de wateren in en om het plangebied kunnen enkele algemene amfibieën zich voortplanten, zoals de uit de directe omgeving bekende soorten bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander die uit de omgeving bekend zijn (Quickscanhulp.nl). Het plangebied vormt hooguit marginaal geschikt landbiotoop voor deze soorten. Voor deze algemene amfibieënsoorten geldt in de provincie Gelderland een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen. Uit de omgeving zijn ook twee niet vrijgestelde amfibieënsoorten bekend, te weten alpenwatersalamander en poelkikker. Voor deze en andere meer kritische niet-vrijgestelde soorten ontbreekt geschikt leefgebied in het plangebied door het ontbreken van geschikt voortplantingswater en door het ontbreken van geschikt landbiotoop.

Beschermde soorten uit de soortgroepen reptielen, vissen en ongewervelden zijn niet in het plangebied te verwachten vanwege het ontbreken van geschikt biotoop.

TOETSING

Bij uitvoering van het plan gaan geen vleermuisverblijfplaatsen verloren. Ook zorgt het plan niet voor onderbreking van een essentiële vliegroute van vleermuizen doordat de opgaande beplanting aan de randen van het plangebied niet wordt aangetast bij uitvoering van het plan. Ook wordt bij de aanleg of het gebruik van het zonnepark geen verlichting gebruikt. Het plangebied vormt in de huidige situatie door de openheid en het intensieve gebruik geen hoogwaardig foerageergebied voor vleermuizen. Het plangebied zal na omvorming tot zonnepark niet ongeschikt worden als foerageergebied en kan zelfs geschikter worden door de aanplant van opgaande beplanting langs de randen van het zonnepark. Een negatief effect op vleermuizen door onderbreking van een essentiële vliegroute of door verlies van essentieel foerageergebied treedt dan ook niet op.

Als gevolg van het plan gaan geen nesten van vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen verloren. Zoals al aangegeven bij vleermuizen zal het plangebied door intensieve gebruik geen hoogwaardig foerageergebied vormen voor vogels met jaarrond beschermde nesten. Door aanleg van het zonnepark gaat weliswaar potentieel foerageergebied verloren, maar doordat de randen om het zonnepark naar verwachting geschikter worden als foerageergebied en door de ruime beschikbaarheid van alternatief en hoogwaardiger foerageergebied om het plangebied, zijn geen negatieve effecten op soorten als buizerd, kerkuil en roek te verwachten.

Voor de overige vogelsoorten geldt dat, indien werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd, in gebruik zijnde nesten van vogels kunnen worden verstoord of vernietigd. Dit is bij wet verboden. Vernietiging of verstoring van in gebruik zijnde nestplaatsen kan voorkomen worden door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt.

Voor de niet-vrijgestelde grondgebonden zoogdiersoorten steenmarter en wezel vormt het plangebied geen hoogwaardig foerageergebied. Het plangebied zal naar verwachting zelfs geschikter worden als leefgebied door de aanleg van groenstroken om het zonnepark. Voor deze soorten is in de directe omgeving bovendien veel hoogwaardiger leefgebied voorhanden. Negatieve effecten op steenmarter en wezel treden als gevolg van het plan dan ook niet op. Het grasland vormt, door de afwezigheid van faunatunnels onder de A50 die naar andere graslanden leiden, essentieel foerageergebied voor das. Bij uitvoering van het plan wordt de functie van het plangebied als foerageergebied aangetast en zodoende ook de functie van de burcht. De landschappelijke inpassing van het zonnepark houdt rekening met de functie van het plangebied als foerageergebied van das⁴. Het aanvragen van een ontheffing voor het aantasten van foerageergebied is desalniettemin noodzakelijk.

Als gevolg van het plan kunnen tot slot enkele verblijfplaatsen van algemene amfibieën- en of zoogdierensoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Gelderland. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wnb.

Negatieve effecten op beschermde soorten uit de soortgroepen reptielen, vissen en ongewervelden treden niet op als gevolg van de ontwikkelingen.

⁴ BügelHajema adviseurs BV (26 november 2020) Notitie Ecologische inpassing Zonnepark Oenerweg - de Horst

Gebiedsbescherming

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wnb en de provinciale structuurvisie en verordening.

WET NATUURBESCHERMING

In de Wnb is de bescherming van Natura 2000-gebieden, geregeld. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningsplichtig. Relevant daarbij is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

NATUURNETWERK NEDERLAND

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN - voormalig Ecologische Hoofdstructuur) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het natuurbeleid. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en bescherming van het NNN. In de provincie Gelderland wordt het NNN Gelders Natuurnetwerk (GNN) genoemd. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van het GNN is voor provincie Gelderland uitgewerkt in Omgevingsvisie Gelderland en de Omgevingsverordening Gelderland (provinciaal ruimtelijk natuurbeleid).

GROENE ONTWIKKELINGSZONE

Vanuit de Omgevingsverordening Gelderland worden behalve de GNN-gebieden ook gebieden aangewezen als Groene Ontwikkelingszone. In gebieden die zijn aangewezen als Groene Ontwikkelingszone worden geen grootschalige ontwikkelingen mogelijk gemaakt, maar kleinschalige ontwikkelingen die niet leiden tot een significante aantasting van de kernkwaliteiten van het gebied zijn wel toegestaan.

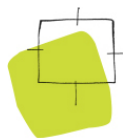
INVENTARISATIE

Het plangebied ligt op een afstand van circa 1,3 meter ten noordnoordoosten van het dichtstbijzijnde in het kader van de Wnb beschermde gebied, te weten Natura 2000-gebied Veluwe.

De bosschage ten noorden van het plangebied en de houtsingel ten oosten van het plangebied vormen onderdeel van het GNN. Het plangebied zelf is aangewezen als Groene ontwikkelingszone.

TOETSING

De meeste potentiële effecten op Natura 2000-gebied Veluwe kunnen op voorhand worden uitgesloten door de ligging op ruime afstand van het Natura 2000-gebied, de aard van het plan en de inrichting van gebied tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied met onder meer de snelweg

A50. Hierdoor kunnen bijvoorbeeld de effecten van optische verstoring of verstoring door licht en geluid worden uitgesloten.

Alleen een effect van stikstofdepositie is in potentie mogelijk. Dit effect speelt hooguit in de aanlegfase. Wij adviseren om een Aerius-berekening uit te voeren om te bepalen of als gevolg van het plan sprake is van een toename van stikstofdepositie in stikstofgevoelige habitats van Natura 2000-gebieden.

De bosschages en houtsingels om het plangebied die zijn aangewezen als GNN zijn niet betrokken bij het plan en blijven behouden, zodat het plan niet in strijd is met de bepalingen uit de Omgevingsverordening Gelderland ten aanzien van het GNN.

Het plan maakt wel ontwikkelingen mogelijk binnen de Groene ontwikkelingszone (GO). Een plan wat betrekking heeft op gronden die zijn gelegen binnen de GO mag op grond van de Omgevingsverordening geen nieuwe grootschalige ontwikkelingen mogelijk maken die leiden tot aantasting van de kernkwaliteiten van het gebied. De huidige natuurwaarde van het plangebied is zeer laag door het intensieve landgebruik met bemesting en begrazing met een hoge veedichtheid. Bij uitvoering van het plan gaan geen kernkwaliteiten van het GO verloren, te meer omdat de solitaire eik in het plangebied en de watergangen worden ingepast in het zonnepark. De ontwikkelingsdoelen kunnen zelfs toenemen door landschappelijke inpassing van het zonnepark en door het aanleggen van een ecologische verbindingzone langs de grift⁵. Door dit alles zullen de kernkwaliteiten van de Groene ontwikkelingszone naar verwachting versterkt worden.

Conclusie

Op basis van de uitgevoerde ecologische inventarisatie is gezien de aangetroffen terreinomstandigheden en de aard van het plan voldoende beeld van de natuurwaarden ontstaan.

Het plangebied betreft essentieel foerageergebied voor de das. Daarom dient een ontheffing van de Wnb voor soorten aangevraagd te worden bij de provincie Gelderland. In verband met de soortbescherming van de Wnb is verder het nodig om bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van vogels.

Wij adviseren om een stikstofberekening uit te voeren in verband met de gebiedenbescherming van de Wnb. Op basis daarvan kan worden bepaald of een vergunning van de Wnb nodig is voor uitvoering van het plan.

⁵ BügelHajema adviseurs BV (26 november 2020) Notitie Ecologische inpassing Zonnepark Oenerweg - de Horst

Ruimte voor de leefomgeving

In overleg met de provincie Gelderland, initiatiefnemer en waterschap wordt in 2021 invulling gegeven aan de doelen voor de Groene Ontwikkelingszone (GO).